

ชื่อเรื่อง รูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก

ผู้วิจัย นางสาวกัญฐณา พรสุพรรณวงศ์

ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก 4) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเป็น 4 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน และ 2) ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา จำนวน 13 คน ขั้นตอนที่ 2 รูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง และขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก จำนวน 32 คน ขั้นตอนที่ 4 เป็นการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินรูปแบบ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test (dependent) และการบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก เทศบาลเมืองหล่มสัก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100 และเมื่อพิจารณาปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก พบว่า ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ในภาพรวม มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 98.46 และเมื่อพิจารณาปัญหาในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก พบว่า ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่าวิทยาลัยได้มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษามาอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาที่ไม่ได้หมดสิ้น ด้วยบริบทที่เกี่ยวข้องมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาที่นักเรียน นักศึกษาหลุดออกจากระบบการศึกษา เกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning loss) จึงยังพบปัญหาติดตามมาอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการแก้ปัญหาของนักเรียน ขาดการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน

2. รูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก เทศบาลเมืองหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีชื่อว่า US DPR MODEL ประกอบด้วย 6 ส่วน คือ 1) หลักการแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบกลไก 4) วิธีดำเนินงาน 5) กิจกรรม คือ การรู้จักนักเรียน นักศึกษาเป็นรายบุคคล (U) การคัดกรองนักเรียน นักศึกษา (S) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน นักศึกษา (D) การป้องกันและแก้ไขปัญหา (P) และการส่งต่อ (R) ซึ่งการดำเนินกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมนั้น ต้องดำเนินการตามกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตามและตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข 5) แนวทางการประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก เทศบาลเมืองหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก เทศบาลเมืองหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า คณะกรรมการประเมินความรู้หลังการพัฒนาตามรูปแบบสูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการพัฒนาตามรูปแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน พบว่า 1) ด้านการรู้จักนักเรียน นักศึกษาเป็นรายบุคคล ครูสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน นักศึกษาได้ครบทุกคน โดยมีข้อมูลที่สำคัญสามารถนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียน นักศึกษาได้ 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน นักศึกษา ครูสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการคัดกรอง โดยได้รับความรู้ในพัฒนามาแล้ว ทำให้ครูมีความสามารถในการคัดกรองนักเรียน นักศึกษาได้ในระดับเป็นที่น่าพอใจ 3) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน นักศึกษา โดยพบว่า นักเรียน นักศึกษาได้รับการส่งเสริมให้ได้รับกิจกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพตามความถนัดของตนเองมากขึ้น มีกิจกรรมชุมนุม ชมรมที่นักเรียน นักศึกษาสนใจเข้าร่วมอย่างหลากหลาย 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยครูมีการเฝ้าระวังป้องกันปัญหาที่จะก่อให้เกิดขึ้นกับนักเรียน นักศึกษา ให้คำแนะนำปรึกษา และหาทางออกให้กับนักเรียน นักศึกษาในลักษณะเพื่อนที่ปรึกษา 5) ด้านการส่งต่อ จากการดำเนินการที่ผ่านมา ทำให้ยังไม่พบปัญหาที่นักเรียน นักศึกษาได้รับการส่งต่อหน่วยงานภายนอก ซึ่งเป็นเพียงการส่งต่อภายในโรงเรียนจากครูที่ปรึกษา ไปยังครูผู้ทำหน้าที่แนะแนวในโรงเรียนเท่านั้น

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลหล่มสัก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบที่นำไปใช้ในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นประโยชน์ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ยังได้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญ สรุปได้ว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถลดปัญหานักเรียน นักศึกษาหลุดออกจากระบบการศึกษา เกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning loss) นักเรียน นักศึกษาสามารถสะสมเวลาเรียนได้รับการพัฒนาผ่านธนาคารหน่วยกิต หรือเครดิตแบงก์ (Credit Bank) ที่จะเป็นการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ โดยกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียน สามารถสะสมผลการเรียนรู้ในแต่ละวิชา แต่ละทักษะ องค์ความรู้ที่ต้องการ และนำมาสะสมไว้เพื่อการศึกษาต่อในระดับต่าง ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง Block course และพัฒนาหลักสูตรเพื่อรองรับให้กับกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาและยังไม่มียังไม่ทำงาน กลุ่มผู้เรียนที่ตกหล่นจากระบบการศึกษา และคนวัยทำงาน หรือผู้ที่ต้องการ Up-Skill, Re-Skill รวมถึงการเรียนรู้ในห้องเรียน และการเรียนรู้แบบออนไลน์ เพื่อตอบโจทย์การเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ที่อยู่อ้างอิง (URL) : <https://publish.vichakan.net/show/1484>

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 9 สิงหาคม 2568

พิมพ์ : วันที่ 4 มิถุนายน 2569 เวลา 19.12 น.